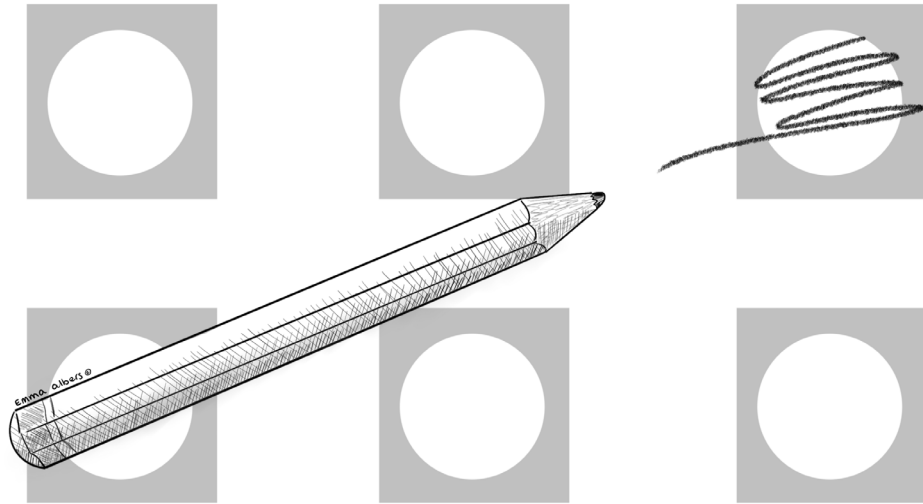

POLITIEK

Politieke stromingen

B

INTRODUCTIE

Door de hele geschiedenis heen dachten en denken filosofen na over een rechtvaardige staatsinrichting van onze maatschappij. Lange tijd lag in de westerse wereld de macht bij koningen, keizers en geestelijken, maar zij trokken zich eigenlijk niets aan van deze filosofen. Het volk, dat hoge belastinggelden moest ophoesten voor de oorlogen en luxe levens van de autocraten, werd geconfronteerd met mislukte oogsten en raakte steeds meer in armoede. Nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen die ontstonden door de boekdrukkunst en industrialisatie leidden door een duwtje vanuit de zogeheten verlichte denkers uiteindelijk tot een breuk met de autocratische macht. De filosoof Immanuel Kant pleitte voor het zelf denken en schreef:

“Verlichting is het uittreden van de mens uit zijn onmondigheid waaraan hij zelf schuldig is. Onmondigheid is het onvermogen gebruik te maken van zijn verstand zonder leiding van een ander. Aan deze onmondigheid is men zelf schuldig wanneer de oorzaak ervan niet ligt in gebrek aan verstand maar ligt in het gebrek aan beslissing en moed het verstand te gebruiken zonder leiding van een ander. ‘Sapere aude!’: ‘Heb de moed te weten’ (Het gebruik maken van het eigen verstand), is derhalve het devies van de Verlichting.”

De Verlichting stelde het idee van zelfstandig denken, vrijheid, gelijkheid en broederschap boven de absolute macht van koningen en keizers. Er ontstond een nieuw wereldbeeld en

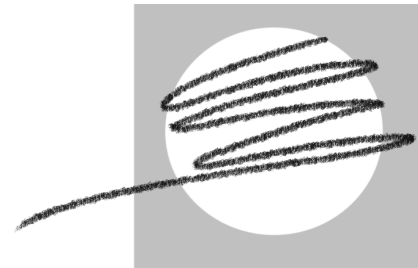
allerlei hervormingen op het gebied van politiek, onderwijs en wetenschap vonden plaats. De macht van de door God gekozenen kwam aan het wankelen, wat uiteindelijk leidde tot de Franse Revolutie. Hoewel de Franse Revolutie vrijheid, gelijkheid, broederschap en meer zeggenschap voor het volk hoog in het vaandel had, duurde het nog lange tijd voor dit gerealiseerd werd. Democratie lijkt eenvoudig, maar het is een kwetsbaar proces waarbij vrijheden en gelijkheden van mensen voortdurend afgetast dienen te worden. De keuzes die wij maken hebben hier een grote invloed op.

Rechts Links

In een democratie tref je vaak veel politieke stromingen. Bij deze stromingen horen allerlei waarden en normen. De politieke stromingen kun je op zich weer verbinden met politieke partijen. Door de verkiezingen kan de samenstelling van de politieke partijen in de Tweede Kamer veranderen en daarmee ook het zwaartepunt van een politieke stroming. De ene keer kan in de Tweede Kamer de koers meer door linkse partijen en de andere keer meer door rechtse partijen worden bepaald.

Democratie, afgeleid van de Griekse woorden demos (volk) en kratos (macht), is de meest voorkomende staatsvorm in de westerse wereld.

Als het volk kiest voor een 'sterke leider', dan is dat een democratisch besluit. Dit besluit kan er echter toe leiden dat een democratie, voordat men er erg in heeft, om zeep wordt geholpen. Dit lijkt misschien onwaarschijnlijk, maar vaak gebeurt het op een sluipende wijze.

OPDRACHT ROKEACHTTEST

Om een beeld te krijgen welke politieke stroming op dit moment bij jou past, gaan we de Rokeachtest doen.

Waarden hebben naar verwachting een invloed op de handelingen van individuen. Hoewel er geen sprake is van een directe relatie tussen een waarde en een concrete handeling is wel aangetoond dat waarden invloed hebben op het gedrag van mensen. Waarden worden in het algemeen gezien als verwijzend naar belangrijke principes, levensdoelen en ideeën over de samenleving.

DOELEN

- De student heeft kennis van de begrippen vrijheid, gelijkheid, conservatief en progressief.
- De student heeft inzicht in politieke stromingen.
- De student kan waarden en normen in relatie tot politiek herkennen.

OPDRACHT INDIVIDUEEL

Met behulp van de Rokeachtest kun je bepalen in hoeverre jij links of rechts, conservatief of progressief bent.

Rangschik onderstaande waarden naar wat jij belangrijk vindt (het belangrijkste zet je op nummer 1, het minst belangrijke op nummer 12).

- Wijsheid
- Gelijkheid
- Vriendschap
- Comfort (luxe)
- Goede baan
- Tijd voor jezelf (rust, hobby)
- Vrede
- Oprechtheid (eerlijkheid)
- Zingeving (iets doen voor een ander, wat voldoening geeft)
- Vrijheid
- Gezondheid
- Kennis (opleiding)

Als je klaar bent met het plaatsen van de waarden op persoonlijke volgorde, wacht je op de uitleg van de docent, zodat je de opdracht kunt afronden.

KLASSIKAAL

Gesprek naar aanleiding van de positie van studenten in het kwadrant.

- Wat betekent die plek voor jou?
- Klassikale uitleg kwadrant i.r.t. politiek.

OPDRACHT 1 SUBGROEP

Nadenken over vrijheid versus discipline/toezicht en gelijkheid versus ongelijkheid a.d.h.v. diverse fragmenten.

Op de verschillende tafels worden tekstfragmenten gelegd waarover studenten met elkaar in gesprek gaan.

OPDRACHT 2 SUBGROEP

Onderzoeken politieke partij.

De docent geeft de partij die jullie gaan onderzoeken.

- Wat zijn standpunten van de partij?
- Wat spreekt jullie wel of niet aan? Maak een top 3 van standpunten die wel of niet aanspreken.
- Wat zou een reden kunnen zijn om voor deze partij te kiezen?
- Maak een pitch voor jullie partij.

KLASSIKAAL

Presentatie Pitch

REFLECTIEVE VRAGEN

- Welke gevoelswaarden hebben de woorden vrijheid en gelijkheid voor jou?
- Mag je de vrijheid van een ander beperken?
- Is iedereen gelijk?
- Welke politieke kleur past bij jou?
- Welke staatsvorm past volgens jou het beste bij de 21ste eeuw?
- Komen jouw ideeën over vrijheid en gelijkheid overeen met je groepsleden?

BRONNEN

Kant, Immanuel (1784), Beantwoording der Frage: Was ist Aufklärung? Berlin: Berlinische Monatsschrift.